

MANIFEST PER UN GOVERN EQUITATIU DEL TERRITORI VALENCIÀ

Condicíó per revertir la despoblació

FÒRUM DE LA NOVA RURALITAT

Comarques del Nord

**MANIFEST PER UN GOVERN
EQUITATIU DEL TERRITORI
VALENCIÀ**

**CONDICIÓ PER A REVERTIR EL
DESPOBLAMENT**

**Fòrum de la Nova Ruralitat
Comarques del Nord**

Benlloc, maig de 2019

Manifest per un govern equitatiu del territori valencià

Condició per a revertir el despoblament

Índex

Manifest per un govern equitatiu del territori valencià.....	6
Condició per a revertir el despoblament.....	6
I. Algunes idees falses sobre el despoblament que cal erradicar del llenguatge polític i sobretot, que cal deixar de difondre des dels mitjans de comunicació com si foren certes:.....	6
II. Condicions prèvies per a revertir el despoblament del rural d'interior castellonenc.....	9
III. Alguns suggeriments per a començar a revertir el despoblament.....	12
IV. Grup sanitari.....	14
V. Grup agricultura i ramaderia, indústria agroalimentària i empresa en general.....	15
VI. Grup d'administració local quant a la dinamització econòmica de l'activitat empresarial al medi rural.....	16
VII. Grup transport públic.....	17
VIII. Grup Benestar social.....	18
IX. Grup Serveis Socials, pobresa, vellesa i joventut.....	19
X. Grup Educació i formació.....	20
XI. Grup Turisme.....	21
XII. Grup Cultura.....	22
XIII. Grup Infraestructures.....	23
XIV. Grup Administració Pública.....	24
XV. Grup Joventut.....	25

Manifest per un govern equitatiu del territori valencià

Condicció per a revertir el despoblament

Benlloc, maig de 2019

Aquesta declaració de plantejaments i de propostes per a fer front al despoblament a la Comunitat Valenciana ha estat construïda per un bon grapat de persones de les comarques del nord compromeses des de fa anys amb el medi rural, que actualment ens apleguem i actuem des del Fòrum de la Nova Ruralitat. Ens hem constituït en grups de treball per a ser més concrets en les descripcions de les polítiques despobladores que encara estan vigents, però també per a cercar propostes de millora o superació.

Convé aclarir que no hem pretès ser exhaustius en cadascun dels temes abordats, com tampoc creem que les nostres raons i arguments sobre les causes de les desigualtats territorials i sobre com superar-les, siguen les úniques vàlides. Volem, això sí, posar de manifest que si realment es vol fer un territori valencià més just, equitatiu i sostenible, les veus de la ruralitat han de ser escoltades i tingudes en compte. Mantenir-se en el *top-down* és garantia de persistir en la desigualtat i en el despoblament.

Com es pot veure, la declaració va adreçada a la població valenciana en general, però espera ser atesa d'una manera especial per la classe política i els càrrecs de l'Administració, o més ben dit, de les administracions.

Hi ha moltes coses que han de canviar prèviament a l'elaboració i aplicació d'un pla per a revertir el despoblament, però aquestes són tan importants que cal canviar-les d'immediat, urgentment. Si malauradament no es fa així, des de les institucions es continuarà aprofundint el despoblament.

I. Algunes idees falses sobre el despoblament que cal erradicar del llenguatge polític i sobretot, que cal deixar de difondre des dels mitjans de comunicació com si foren certes:

D'entrada, creiem que cal fer unes precisions inicials perquè a parer nostre s'ha parlat molt de despoblament però sovint d'una manera confusa i inexacta.

1. El despoblament no és inherent a la ruralitat, no és una característica pròpia i congènita de la ruralitat.

Si per un nombre d'anys indeterminat es privara a la ciutat de València d'un transport públic eficient, i a més a més es quedara sense bones cobertures telefòniques, ni telecomunicacions ràpides, si passara a tindre l'hospital més pròxim i les oficines de l'Administració Pública a 70 o a 100 km de distància, i deixara de disposar dels serveis bancaris bàsics, ect, ... , Si de sobte València o qualsevol gran ciutat tinguera totes aquestes carències, no per això es convertiria en un poble rural. Potser es despoblara ràpidament i segurament moltes joves emigrarien per a viure en ciutats més competitives, però no per això seria un poble rural. I a l'inrevés, qualsevol poble valencià continuarà sent rural per més que aconseguim que dispose de tots aquests recursos i serveis tan necessaris com bàsics. Ruralitat no significa carència de drets bàsics, només vol dir poblacions menudes. Curiosament, a la informació difosa en alguns mitjans de comunicació les poblacions resulten ser més rurals quan major siga la quantitat de recursos bàsics de què se'ls està privant.

2. El despoblament no és un fenomen natural o neutre, com s'ha dit, i per tant, no és irreversible. Tampoc és un fenomen imprevisible. És un problema induït per un mal govern del territori. Té causes polítiques i conseqüentment hi ha institucions responsables.

La ubicació i la distribució territorialment desigual de les infraestructures, les dotacions i els serveis ha estat la causa principal de que l'activitat econòmica i les densitats demogràfiques es despleguen d'una manera tan desequilibrada. S'ha evitat fer una avaluació de l'impacte territorial prèviament a decidir la ubicació d'importants infraestructures i dotacions. Com diu el moviment de l'Espanya Buidada, "l'Espanya Buida és l'altra cara resultant de l'Espanya Radial". A casa nostra, si s'haguera fet passar el traçat de l'AP7 per la zona central de les terres de Castelló a hores d'ara a penes hi hauria despoblament, l'activitat econòmica estaria territorialment més i millor distribuïda, i a més a més, probablement el model turístic litoral seria de major qualitat i també el turisme de les zones de muntanya.

3. El buidat quantitativament important de molts pobles de l'interior -que sovint es fa sinònim de despoblament- no ha succeït ara de sobte. Es va produir bàsicament amb l'èxode rural dels anys 60, 70 i 80, i va consistir en una transferència de població activa dels pobles a les ciutats, que aleshores s'estaven industrialitzant. Durant aquelles dècades aquest procés va ser afavorit i fortament esperonat des de l'Administració de l'Estat.

És aquest fenomen, és a dir, és el buidatge d'aquelles generacions, d'on arrosseguem les actuals poblacions amb piràmides d'edat molt envellides. Per aquesta raó, si ara es produïra un flux de població de residents de la ciutat cap als pobles, aquest hauria de ser molt intens per a què durant algun temps no seguira havent pèrdues en el total d'habitants de molts municipis. Sobretot d'aquells que a hores d'ara estan altament envellits.

S'ha de tenir ben clar que poden haver-hi i de fet hi ha, pobles amb pocs habitants que gaudeixen d'una excel·lent salut demogràfica i apunten a un gran futur. Així mateix, quan de forma genèrica identifiquem el terme despoblament amb la pèrdua del nombre total de residents fixes i a continuació amb la idea de pobles sense futur, podem estar generant confusió, perquè no sempre és així. València, Barcelona, Milà i Castelló perden població i no són pobles despoblats. A hores d'ara, el problema se centra en la pèrdua de joves als pobles menuts. També les ciutats, com ara Castelló, en perden. Però l'impacte és diferent al que això produeix als pobles que van patir l'èxode rural.

4. Per tant, quan parlem de despoblament a les comarques rurals castellonenques d'interior, no podem fer-ho d'una manera genèrica (pèrdua de població) ni indeterminada (totes les edats). Això genera una imatge falsa del despoblament, alhora que negativa del rural.

La situació actual és que una part de la joventut, especialment d'aquella que ha adquirit un major nivell d'instrucció, abandona els pobles o no retorna per a desenvolupar el seu projecte professional al poble quan ha acabat els seus estudis, en major mesura les xiques. Cal dir que aquest fenomen està ocorrent anàlogament a les ciutats del litoral, però amb un impacte i una visibilitat considerablement menor que als pobles més menuts. La inserció social i professional de la joventut és en general força complicada, però la posició desigual en infraestructures i recursos a la que s'ha abocat a algunes zones rurals afegeix dificultat a la joventut que habita aquests espais. Mentre que per a recuperar un cert equilibri en la seua estructura demogràfica, els pobles menuts necessiten joventut.

5. No es tracta en absolut, com sovint s'insinua, d'un conflicte entre medi rural i medi urbà. Es tracta, en canvi, de l'efecte persistent d'una gestió desigual del territori que deixa als pobladors de les zones menystingudes privats d'importants drets de ciutadania, que en una situació complexa i de perspectives incertes com l'actual, els fa més difícil poder construir el seu futur des dels pobles.

Les fortes desigualtats territorials no fan que el país siga millor, ans al contrari, una ruralitat equitativament gestionada és garantia d'una major prosperitat. La

diversificació d'activitats del rural valencià més enllà dels tòpics de l'agricultura i el turisme, s'estén més tímidament del que podria degut a la desigual posició en la que es troben els territoris. La joventut valenciana i molt especialment les persones joves formades i qualificades, ha de poder escollir fer la seua vida en un medi urbà o en un rural, conscients de que representen estils de vida diferents, amb avantatges i amb inconvenients, però ha d'haver unes condicions de vida equivalents en tot el territori valencià per a que això siga realment factible.

II. Condicions prèvies per a revertir el despoblament del rural d'interior castellanenc

Malgrat la desigualtat, tenim una ruralitat moderna, diversa i activa, amb gent que ha demostrat ser capaç de reeixir en tots els camps professionals i en nombroses activitats de la més avançada complexitat tecnològica. Ocupacionalment no hi ha cap raó per pensar que la ruralitat ha de ser únicament agricultura, ramaderia i turisme. Qualsevol activitat professional i industrial són també possibles.

Però aquestes experiències que caracteritzen la nova ruralitat ens han fet creure massa sovint que la solució depén de nosaltres mateixos i que amb les nostres pròpies forces i la nostra voluntat ho resoldrem. Malauradament, val a dir-ho, tenim el convenciment que aquesta actitud no és realista i condueix directament al fracàs. Per més que ens agradaria que així fóra, els fets reiterats no ens permeten pensar que la recuperació econòmica, demogràfica i social del rural dependrà únicament de que apareguen pels pobles o s'incorporen als municipis rurals un grapat de persones amb una actitud emprenedora, inclús un grapat d'emprenedors col·lectius o cooperatius. Això ja sabem que no és cert i, a més a més, pot ser causant de grans desenganys i frustracions. El territori continua sent governat d'una manera tan desigual, que a hores d'ara els projectes exitosos al rural només poden constituir excepcions. I cal ser-ne conscients d'aquest fet.

Prèviament a que les persones i els col·lectius s'arrisquen a posar en marxa les seues iniciatives empresarials, a comprometre els estalvis o a posar en risc les seues professions, és imprescindible que es restituisca una mínima igualtat de condicions dins del conjunt del territori valencià. Cal que les persones puguen triar realment entre desenvolupar les seues professions al medi rural o a l'urbà. I sols es podrà triar quan les condicions dels territoris i per tant, els drets de les persones siguen equiparables.

En aquest context, per a què el rural valencià es recupere del despoblament que se li ha ocasionat cal seguir necessàriament una seqüència temporal que no es pot defugir. Per acabar amb el despoblament s'han de superar amb èxit, de forma seqüencial, les tres fases següents:

- A) Una primera de reconeixement de responsabilitats institucionals i de compromís a posar fi a les polítiques que apliquen que han produït i produeixen despoblament en parts importants del territori valencià. És imperatiu que aquestes institucions es pregunten de debò com s'haurien de comportar per a no provocar despoblament i que tracten d'imaginar com podria ser una gestió equitativa del territori.

S'ha de produir l'anunci públic per part de la Generalitat i de la Diputació de la seua decisió ferma que aquest serà el minut zero, a partir del qual es començarà a fer una gestió equitativa del territori deixant enrere les polítiques territorialment concentradores practicades fins avui mateix, i suprimint i substituint les actuals pràctiques normatives i administratives que li fan tan difícil la vida al medi rural.

Aquest reconeixement hauria d'anar acompanyat de la publicació del mapa de la despoblació al País Valencià. D'aquesta forma s'identificarien amb claredat els territoris on el dret de ciutadania dels seus pobladors i pobladores s'ha menystingut i cal aplicar polítiques compensatòries. Aquest mapa permetrà aplicar polítiques específiques d'ocupació amb un criteri territorial clar i amb normatives diferenciades per als territoris en despoblament. A més a més, permetrà la captació dels fons especials de la Unió Europea destinats a aquestes zones amb aquest fi que estan a punt d'aprovar-se.

- B) Una segona fase d'inflexió, de final de la vella forma desigual de govern i d'iniciació en un nou govern equitatiu. Es farà l'anunci i l'exposició pública d'un pla de desplegament de serveis, infraestructures i dotacions, adaptat a les necessitats i elaborat de forma coparticipada amb les poblacions afectades (carreteres i equipaments educatius i sanitaris per suposat, també dotacions de personal suficients i amb segell distintiu ajustat al mapa territorial, transport públic sota demanda abans d'un any d'aquesta data, telecomunicacions amples i ràpides a tots els pobles abans d'un any des d'avui, així com els serveis bancaris bàsics, ...).

Aquesta és una fase de transició pròpiament dita en què, mentrestant es comence a aplicar una gestió equitativa al conjunt del País Valencià, es projecten i dissenyen les polítiques de compensació del desequilibri territorial actualment existent.

Es promulgarà un pla d'accions compensatòries i d'adequacions normatives, en el terreny fiscal i en tots els àmbits que depenen de les administracions -entre d'altres, una finestreta única realment efectiva sense desplaçament del municipi propi per a tota la ciutadania rural-.

És previsible que en aquest període encara no hi hagen canvis econòmics significatius, ni creació d'ocupació, ni fluxos migratoris de joves cap als pobles, ni creació d'empreses. És raonable pensar que la inèrcia del passat perdure durant un temps. Abans d'assolir riscos econòmics, professionals i vitals, les persones voldran tenir una certa garantia que de debò podran competir i que els seus projectes socioeconòmics seran viables perquè operaran en igualtat de condicions a la resta del territori.

- C) I una tercera fase de relançament, en què tant l'Administració com la ciutadania assumeixen la nova situació i es comprometen econòmicament i socialment, en la construcció del nou futur rural demogràficament ponderat.

Però aquest serà també un període d'expectació i d'acumulació d'il·lusions i d'esperança en una Nova Ruralitat equitativa imminent. Mentrestant, molta gent jove o bé adulta, tant s'hi val, començarà a mirar-se les ciutats d'una manera diferent i potser començarà a adonar-se'n que sovint es parlava de les dificultats de la vida en els pobles petits traient-li així el focus i la mirada a la creixent degradació de les condicions de vida que està produint en les ciutats l'actual sistema de capitalisme neoliberal globalitzat, sense desvelar la depauperització de molta gent i les magres expectatives de futur dels joves urbans. Dues realitats, la tristor rural i la urbana, que rarament es presenten l'una al costat de l'altra en els mitjans de comunicació de masses.

Si realment, passat un temps prudencial no massa llarg, la població rural veu que aquestes condicions que enumeràvem adés comencen a complir-se realment, aleshores el clima canviarà favorablement. Al respecte val a dir, que sent totes aquestes condicions molt i molt importants, potser la disponibilitat d'una telecomunicació ràpida i ampla, el transport públic baix demanda, el segell territorial d'ocupació i els serveis bancaris, siguen les més vistoses i les que farien més creïble que s'avança de debò cap a una gestió territorial equitativa.

Feta i completada aquesta transició, la resposta del rural i la transferència de població jove qualificada del medi urbà al rural no tardarà a produir-se. D'altra banda, una població rural acostumada durant dècades a sobreviure malgrat una gestió governamental del territori clarament adversa, ja ha demostrat la seua capacitat d'emprendre noves accions i d'encetar

nous camins, però ho farà més encara si hi ha programes de suport a la creació i desenvolupament de noves iniciatives professionals al medi rural. Cal pensar tanmateix, que l'espai urbà continuarà sent el principal mercat dels pobles rurals, però no únicament en producció primària, agrària, ramadera i silvícola o forestal, també en serveis professionals tècnics, jurídics, d'enginyeria, arquitectura, creació cultural..., (gabinets amb seu rural però amb punts d'atenció a les ciutats, bé siguen presencials, virtuals o ambdós). També ho serà en serveis socials i d'atenció a les persones, especialment a les persones majors. I per què no, en qualsevol especialitat de disseny, en producció artesanal i transformació de productes, ... I continuarà sent-ho, però en molt millors condicions que ara en serveis turístics, esportius i culturals.

És obvi que estem referint-nos a un procés social complex, que hauria d'encetar-se de forma urgent i que requereix un fort compromís dels grups dirigents del país per a dur-lo endavant satisfactòriament. Convé subratllar tanmateix, que no es pot aplegar a la fase B, d'inflexió, sense haver-se produït satisfactòriament la primera fase. L'Administració ha de reconèixer i comprendre en profunditat la manera com ha produït i com està intensificant el despoblament i ho ha de fer públicament. Ha de comprendre com ho fa en cadascuna de les seues polítiques i de les seues maneres de fer quotidianes, si vol ser capaç de canviar-les. Si l'Administració no ho reconeix i no ho explica públicament, tampoc la ciutadania ho podrà comprendre i actuar en conseqüència. Després d'aquests darrers 60 anys de despoblament, el trànsit a un govern equitatiu del territori és tan difícil de creure, que la població rural i especialment els joves, voldran veure amb fets que realment s'avança en el canvi i que es comencen a garantir els drets de ciutadania també a les poblacions rurals.

III. Alguns suggeriments per a començar a revertir el despoblament

Els membres del Fòrum de la Nova Ruralitat de les comarques del Nord, distribuïts en grups temàtics, hem tractat d'encetar aquesta tasca avaluativa del desequilibri territorial, de manera general -tal com hem descrit fins ací- i de manera sectorial -com expliquem a continuació-. Hem triat un grapat de suggeriments, només amb la pretensió d'ajudar a les institucions que governen el territori valencià a reconèixer el seu paper despoblador en cadascun dels camps analitzats.

Val a dir que, de forma transversal a tots els grups, es constata com les diverses administracions apliquen una mirada molt distant del territori, poc sensible i escassament receptiva al coneixement de la realitat acumulat pels equips professionals que desenvolupen la seua feina en relació directa

amb les problemàtiques concretes i específiques de cada comarca. Un estil de gestió més coparticipatiu redundaria en una millora immediata en l'eficiència dels serveis i en la qualitat de l'atenció als ciutadans. Sovint sense cap increment de costos. La centralització burocràtica de les administracions genera disfuncions que caldria corregir amb un estil de gestió més permanentment coparticipatiu.

IV. Grup sanitari

1. Front al despoblament l'Atenció Primària rural com a garant de l'Equitat i l'Accessibilitat en Salut de la població rural.
2. Cal un canvi en les polítiques sanitàries incloses dins d'una nova manera d'entendre la Ruralitat per part de l'Administració.
3. La millora en les condicions laborals que permetisquen estabilitat del personal sanitari i la creació d'equips cohesionats i eficients és essencial per a mantenir una qualitat assistencial digna en el medi rural.
4. Cal procurar l'adequació dels serveis i/o sistema a les peculiaritats de la zona. La rigidesa del sistema xoca amb les necessitats sociosanitàries reals.
5. Per revertir el despoblament, és necessari tenir una Atenció Primària forta i digna. A banda del compromís i dedicació que s'observa en bona part del personal sanitari, necessitem una aposta clara i ferma de l'Administració per a mantenir una Sanitat Pública, Universal i de Qualitat.
6. Els models de contractació han de tenir en compte l'adequació dels perfils als projectes i, sobretot, la voluntat de desenvolupar la feina en l'espai rural
7. Un nou model de gestió és una de les claus. Augmentar l'autogestió dels equips professionals permetria accions més ajustades, operatives, eficients i innovadores.
8. Aposta clara per les tècniques de la informació i comunicació com a ferramenta de connexió per a garantir la continuïtat assistencial i millorar accessibilitat al sistema sanitari.
9. Els pacients han de ser el centre de les activitats sanitàries, cal dotar de major llibertat i capacitat d'elecció i gestió a les persones usuàries del Sistema Sanitari.

V. Grup agricultura i ramaderia, indústria agroalimentària i empresa en general

1. Hi ha dificultats per a promoure la incorporació i el retorn dels joves al medi rural. Calen programes específics per a dinamitzar la inserció i el retorn.
2. Hi ha dificultats per a crear o ampliar negocis ramaders. Cal superar la forta disparitat existent entre les necessitats dels ramaders i els criteris de concessió d'ajudes.
3. Concentració d'empreses relacionades amb el sector primari, al litoral. Continua sense haver una visió territorial de les instal·lacions, dotacions i serveis relacionats amb l'activitat ramadera. Açò fa molt i molt difícil el desenvolupament d'una agricultura i ramaderia de proximitat. El cas dels escorxadors és paradigmàtic.
4. Calen escorxadors de proximitat, de xicoteta capacitat, sales d'espejament, flexibilització de normatives, ..., això val per als ramats eco i els no eco.
5. Com crear els negocis i on situar-los. Normatives que tot ho fan difícil. Fins a dificultar que les empreses de transformació formatgera s'ubiquen a prop de les seues granges. Cal facilitar les condicions per a que s'instal·len empreses als llocs on cal fixar la població.

VI. Grup d'administració local quant a la dinamització econòmica de l'activitat empresarial al medi rural

1. Ordenances municipals que dificulten el desenvolupament de l'activitat agrícola. Dificultats dels ajuntaments per salvar les traves burocràtiques de la conselleria d'agricultura a l'hora de fer els tràmits.
2. Dificultats en l'aplicació de les clàusules socials en la contractació pública. Cal enfortir el teixit administratiu de l'administració local rural
3. Polítiques de la Diputació de Castelló tenen una visió assistencial cap als pobles de l'interior i no de promoció de la nova ruralitat. Cal revisar els criteris d'inversió del les Diputacions en els pobles.
4. Centralització i informatització de l'administració. No està garantit l'accés de la ciutadania rural a l'Administració sense desplaçament. La manera com es fa la informatització no incorpora les dificultats de la població rural. Es reproduïx la bretxa digital.
5. Necessitat d'una formació ocupacional de proximitat i arrelada al territori.
6. Urgeix el catàleg de projectes empresarials possibles per a les diverses comarques rurals.
7. Regular en contra de les energies renovables és regular en contra dels pobles del medi rural
8. Cooperatives, pot ser una fórmula empresarial interessant. No l'única.
9. Cal posar especial esment i impuls en estimular la creació d'empreses relacionades amb el benestar social de la població.

VII. Grup transport públic

1. A les zones rurals, a més, el transport públic és una garantia d'igualtat entre ciutadans a l'accés als serveis.
2. El transport públic rural actual és deficient i inútil fins al punt de resultar humiliant.
3. El transport públic decent és una infraestructura bàsica per a aconseguir repoblar les comarques d'interior, com les SAMU o la fibra òptica.
4. El transport públic és un **SERVICI PÚBLIC**, com els metges o els bombers, cosa que sovint s'oblida.
5. Urgeix un transport públic baix demanda. Caldria dissenyar-lo de forma coparticipativa amb les diverses zones rurals.
6. De la via del tren per amunt és necessari tenir cotxe per a sobreviure.
7. Interconnexions Cal resoldre eficientment la connexió amb Aragó i el Catalunya.

VIII. Grup Benestar social

1. Algunes condicions actuals relatives al benestar social, que espenten cap al despoblament rural i que cal revertir:
2. Cal considerar el dret a no emigrar i el dret a emigrar. I facilitar el retorn, siga quina siga la causa de l'emigració.
3. Discurs, estereotips i mitjans de comunicació. Front als discursos i imatges negatius, la promoció de l'orgull rural i figir dels estereotips tan freqüents com prniciosos.
4. Trencar la imatge de la ruralitat obsoleta i estàtica.
5. Un altre càlcul de l'eficiència en determinades inversions és possible i necessari.
6. La dificultat en l'aplicació de la legislació genèrica que rarament s'adapta o considera el medi rural.
7. Les qüestions de gènere. tractament d'aquest tema és transversal. Contemplar la perspectiva des del col·lectiu LGTBI ha sigut fonamental.

IX. Grup Serveis Socials, pobresa, vellesa i joventut

1. Una distribució esbiaixada dels recursos, a més de territorialment disfuncional, és socialment injusta i despobladora.
2. La sostenibilitat relacional al medi rural és possible i convenient.
3. Hi ha disponibilitat de la població i se la pot considerar un actiu en la lluita contra les polítiques de despoblament.
4. Procurar l'equitat social i fer-ho de forma coordinada i transversal
5. Dret de ciutadania, transport públic eficient, accés a l'habitatge, connectivitat, salut, infraestructures, ..., cal fer-los front alhora i conjuntament
6. Algunes polítiques socials de les institucions han estat errades
7. Ja hi ha iniciatives des del rural, que són interessants
8. Un enfocament més coparticipatiu és possible i efectiu
9. Tot el que s'ha dit no exclou en absolut la conveniència de realitzar processos d'acció comunitària

X. Grup Educació i formació

1. L'educació és un dels pilars de la sostenibilitat social dels pobles rurals.
2. L'exili induït de la joventut.
3. L'accés a una formació completa, pública i de proximitat.
4. L'escola rural. Una escola de qualitat i innovadora.
5. Guanyar-se la vida des del seu poble, d'una forma diferent.
6. No té sentit que activitats que es desenvolupen al medi rural no tinguin el seu entorn formatiu als pobles.
7. Cal dotar les comarques d'interior de les infraestructures necessàries malgrat el cost inicial que pugui suposar.
8. Calen campanyes que parlen de la realitat dels pobles d'avui i no de la imatge estereotipada i anacrònica a què ens tenen acostumats.
9. Hem de poder garantir la formació almenys fins als 18 anys sense abandonar l'àmbit familiar.
10. Les nostres escoles poden esdevenir un pol d'atracció de nous pobladors, però per això cal aconseguir que els joves puguen triar entre el poble i la ciutat.

XI. Grup Turisme

1. El turisme front al despoblament.
2. Cal avançar en l'estructuració supralocal de l'activitat turística.
3. Afavorir la consolidació d'iniciatives turístiques de joves al medi rural.
4. Les infraestructures turístiques afavoriran l'equilibri territorial.
5. Cal facilitar la incorporació de tècnics turístics als ajuntaments i les mancomunitats rurals.
6. Calen instruments per a determinar el model turístic de forma democràtica i no exclouent.
7. La innovació i la conservació turística de la mà de les joves amb iniciativa.
8. La cooperació entre el turisme litoral i el turisme d'interior és una eina de sostenibilitat social i econòmica dels pobles rurals.
9. Persones i territori. Turisme i visió supralocal.

XII. Grup Cultura

1. Cultura per al rural i cultura des del rural. Cal desenvolupar models culturals a llarg termini, inclusivament, participatius, sostenibles i exploratoris que entenguen de forma clara la seua pertinença a un territori.
2. Moltes pràctiques culturals del rural resulten d'iniciatives basades en la cooperació i participació ciutadana.
3. Potser la ruralitat reuneix unes condicions apropiades per a ser un espai on l'experimentació aparegui com a part fonamental dels processos creatius.
4. Cal reivindicar allò que té de positiu el medi rural, així com la seua cultura.
5. L'urbanocentrisme domina la programació cultural oficial de les institucions.
6. Falten infraestructures que possibiliten la creació i la discussió culturals.
7. No hi ha representació de la cultura del medi rural en els espais de decisió de les polítiques culturals valencianes.

XIII. Grup Infraestructures

1. Són les infraestructures les que estructuren el territori.
2. Vies de comunicació que generen desequilibri espacial.
3. La transició de les energies fòssils a les sostenibles afectarà la mobilitat, tan important a la nova ruralitat.
4. Una bona connectivitat digital ha d'estar garantida d'immediat.
5. Les polítiques territorialment desigualadores no han cessat.
6. Cal garantir la mobilitat rural.
7. Polítiques per al territori coparticipades amb la ruralitat.
8. Les infraestructures han de respondre al dret de ciutadania.

XIV. Grup Administració Pública

1. El rural no pot ser vist per l'Administració i pel món econòmic com el contenidor on es llancen les externalitats de les zones demogràficament concentrades.
2. Millorar la sostenibilitat econòmica del sistema és una mesura intel·ligent i eficaç.
3. El model territorial que volem.
4. Un cos normatiu que aprofundeix de manera persistent en els desequilibris territorials.
5. La manca d'un model equitatiu de govern és causa de desequilibri territorial.
6. Considerant la dinàmica socioeconòmica de l'espai rural, s'identifiquen dues polítiques que hi incideixen negativament. Les barreres burocràtiques per dur a terme accions individuals i col·lectives. Una política de finançament inadequat.
7. Reconèixer el dret de ciutadania dels territoris rurals és just el contrari de donar-los un tracte de favor. És deixar d'aplicar una discriminació negativa. És restablir un tracte igual on era desigual.

XV. Grup Joventut

1. Persones que desenvolupen els seus sabers al territori. Cal generar una identitat positiva per a la joventut rural envers el seu entorn i el seu futur en aquest entorn.
2. Si estudies, te n'hauràs d'anar?
3. S'han de comunicar els avantatges que té desenvolupar el projecte vital individual o familiar en un municipi rural.
4. Cal tractar la vida associativa juvenil rural amb les seues particularitats.
5. Els joves de la Nova Ruralitat volen mantindre la seua diversitat front a globalitzacions homogenitzadores.
6. Principals drets de ciutadania per als joves rurals d'aplicació urgent. a) un transport a demanda com una eina fonamental front a l'ús exclusiu de l'automòbil privat, b) espais adequats que oferisquen la possibilitat de dur a terme un ampli ventall d'activitats esportives, i c) de la cultura, accessible i variada, amb programacions estables i rotatives dins d'un circuit cultural d'àmbit rural d) facilitar l'emancipació familiar al poble, parc d'habitatges, lloguer , adequació dels habitatges.
7. Un nou model d'equilibri territorial ha de superar l'actual model desigual.
8. Opcions per a quedar-se. De debò.

Benlloc 11 de maig de 2019